

borgerne er medlem af mindst en organisation; blandt erhvervsaktive er tre ud af fire medlem af en faglig organisation, og lidt under halvdelen er mere eller mindre aktivt engageret i deres faglige organisationer. Deltagelse i ikke-faglige organisationer stiger med social status og individuelle, socio-økonomiske ressourcer, men opvejes af den udbredte deltagelse i faglige organisationer, som ikke kræver større individuelle ressourcer (s. 96f.). I øvrigt afviser medlemmer af faglige organisationer påstanden om pampervælde (s. 246). Når græsrodsdeltagelse defineres bredt nok til at omfatte 13 forskellige aktiviteter spændende fra at skrive sit navn på en underskriftsindsamling til at sætte en protestmarch igang, viser undersøgelsen, at 36 % har betrukket mindst en af disse »veje«, men deltagelsen er ikke specielt karakteristisk for resource-svage eller lavere statusgrupper (s. 107, 133).

- 9 Damgaard, Erik: *Magt i et pluralistisk demokrati: notat om opfattelser af magtforhold i Danmark* (Den politiske beslutningsproces, N. 28) Aarhus: Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, 1983. 12 s.

Forf.: lektor, dr. scient. pol., siden prof. i statskundskab, Århus U.

Emnet: danskernes, herunder specifikt også organisationsfolkene, opfattelse af magtforholdene i Danmark bl.a. af organisationernes magt.

Problemstilling m.v.: Analysen knytter sig til tidligere undersøgelser af vælgere og af »eliten« fremlagt hhv. i Damgaard (red), Folkets veje (1980) og Damgaard (red), Partigrupper. (1982) – se disse – og sammenholder nogle af disses resultater. Den afdækker sammenhængen mellem forskellige gruppers opfattelser af regeringens, Folketingets, organisationernes, embedsmændenes og virksomhedernes magt i forhold til hinanden. Fire gruppers opfattelser er undersøgt: vælgere, folketingsmedlemmer, ledende organisationsansatte, og embedsmænd. Et mere nuanceret resultat er opnået ved en videre inddeling af grupperne efter partivalg, partigruppe i Folketinget, organisationstype og ministerium.

Konklusioner: »Analysen har først og fremmest vist, at der i Danmark er en udbredt forestilling om, at regeringen og Folketinget i almindelighed har en central og stærk placering i det politiske system, selv om an-

dre aktører også spiller en rolle. Denne opfattelse er dominerende i vælgerbefolkningen og blandt de fleste typer af beslutningstagere. Kun fløjpartierne i Folketinget afviser [den], idet der på den ene side henvises til kapitalens dominans og på den anden til bureaukrati og organisationsvælde. Inden for disse rammer findes tydelige tendenser til, at politiske aktører hæfter sig mest ved »andres« handlingsbegrænsende indflydelse. . . .

Endelig må nævnes, at opfattelser af magtforhold ikke er det samme som magtens realiteter. Bortset fra, at ingen empirisk analyse kan opfange alle realiteter vedrørende magtudøvelse, og bortset fra, at samme realiteter ofte er forskellige for forskere og andre mennesker, er det dog nødvendigt at erindre sig, at opfattelser også er realiteter.« (s. 10 f.)

- 10 Damgaard, Erik (red): *Partigrupper, repræsentation og styring*. Kbh.: Schultz, 1982. 102 s.

Forf.: lektor, dr. scient. pol., siden prof. i statskundskab, Århus U.

Emnet: effektiv politisk styring i det danske folkestyre – sådan som det opleves af Folketingets medlemmer.

Problemstilling m.v.: Med udgangspunkt i den teoretiske antagelse, at der er en modsætning mellem 'folk' og 'styre' (styringens effektivitet forholder sig omvendt til folkets deltagelse) analyseres »spændingsfeltet« i det danske politiske system mellem på den ene side effektiv politisk styring og på den anden side den demokratiske medvirken af politiske partier og interesseorganisationer (»politisk interesserepræsentation«) – sådan som det opfattes af Folketingets medlemmer ifølge et spørgeskema besvaret af 106 medlemmer, repræsentativt fordelt på partigrupper, køn, uddannelse og anciennitet i 1980.

Problemstillingen underdeles i en række delspørgsmål: Hvem eller hvad repræsenterer partierne? Hvem øver indflydelse i beslutningsprocessen? Hvorledes ytrer spændingen mellem deltagelse og styring sig i den parlamentariske virksomhed? (s. 14) Hvad angår organisationer og bevægelser, afdækkes partigruppernes kontakter med forskellige interesseorganisationer, bl.a. som informationskilder (kap. 2 og 4) og MFernes opfattelse af bl.a. organisatio-